

DÖNEM: III

YASAMA YILI: 1994/1

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

10'uncu Birleşim
15 Şubat 1994, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	737-738
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A. ONAYA SUNULACAKLAR	
1. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısına (Y.T.No:12/1/94) ilişkin ivedilik önergesi.	740
2. Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulunun, 1990 Seçimlerini Araştırma Komitesinin Üye Sayısını Belirleyen Kararı. (D.K.No:7/1/90)	757-759
3. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, 1990 Seçimlerini Araştırma Komitesinin Oluşumuna ilişkin Kararı (B.D.K.No:5/1/94)	760-761
B. BİLGİYE SUNULANLAR	
1. Yurt dışına giden Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın vekâlet etmesini uygun bulan Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi.	741
III. MECLİS ARAŞTIRMASI	
1. TKP Meclis Grubu adına Grup Başkanı Sayın Mustafa Akıncı'nın sunmuş olduğu "1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Seçimleri" konusunda Meclis Araştırması Önergesinin (M.A.No:1/1/1994) Öngörüşmesi.	743-755
IV. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR	
1. Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:12/1/94) ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu	763-790

I GELEN EVRAK

YASA ÖNERİLERİ

1. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekilleri Sayın Olgun Paşalar ile Sayın Erdal Onurhan'ın birlikte sunmuş oldukları Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Önerisi (Y.Ö.No:1/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.2.1994) (Başbakanlığa) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)

2. Demokrat Parti Girne Milletvekilleri Sayın Ali Özkan Altınışik ile Sayın Ali Ertan Şükrü'nün birlikte sunmuş oldukları Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Önerisi (Y.Ö.No:2/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.2.1994) (Başbakanlığa) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)

3. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, 1990 Seçimlerini Araştırma Komitesinin Oluşumuna ilişkin Kararı (B.D.K.No:5/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi:15.2.1994)

4. Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclis Grubu adına Grup Başkanı Sayın Mustafa Akıncı'nın sunmuş olduğu, "1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Seçimleri" konusunda Meclis Araştırması Açılması Önergesi (M.A.No:1/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.2.1994) (Başbakanlığa).

5. Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:12/1/94) ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.2.1994)

6. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Din İşleri Dairesinin 1991 Mali Yılına Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No: 4/1/93) ilişkin Raporu (Başkanlığa Geliş Tarihi: 15.2.1994)

SAYIŞTAY RAPORLARI

7. Spor Toto-Loto, Devlet Piyangosu Hemen Kazan, Milli Piyango ve Devlet Piyangosu gelirlerinden 1993 Yılı itibarıyla yapılan harcamalar ile ilgili Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:10/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 15.2.1994) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine)

8. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Gülsen Bozkurt'un, Kalkınma Bankası ve Vakıflar Bankasından Verilen Kredilerle ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:2/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 15.2.1994) (Başbakanlığa)

Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin Akçay Patates Paketleme Tesisleri ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:3/1/94) (Başkanlığa Geliş tarihi:15.2.1994) (Başbakanlığa)

TEZKERELER

9. Yurt dışına giden Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Bakan Murat'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi:14.2.1994)

10. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:12/1/94) Genel Kurulda ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 14.2.1994)

- 739 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılış saati:11.10

BAŞKAN : Ayhan Halit Acarkan

KATİP : Sonay Adem

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem I'inci Yasama Yılı'nın 10'uncu Birleşimini açıyorum. Ad okunmak sureti ile yoklama yapılacaktır.

(Ad okunmak suretiyle yoklama yapıldı)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Sayın milletvekilleri; gündemimizin birinci maddesi, Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır. Bu kısımda onaya ve bilgiye sunuş işlemleri yapılacaktır. Okutulup onaya sunulacaklar Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısının Genel Kurulda ivedilikle görüşülmesine ilişkin tezkeresidir. Okur musunuz lütfen?

KATİP -

CUMHURİYET MECLİSİ
HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANLIĞI

Sayı: Y.T.No:12/1/94

Tarih:14 Şubat 1994

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Öz: Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısının
üçüncü görüşmesi hakkında ivedilik önergesi.

Öz'de adı geçen Yasa Tasarısı ile Esas Yasada belirtilen suçlardan dolayı açılacak kamu davalarının Seçim ve Halkoylamasının bittiği tarihten başlayarak üç ay içinde değil de dokuz ay içinde açılabilmesine olanak sağlanmaktadır. Yasanın öngördüğü üç aylık sürenin çok kısa olduğu ve bu süre içinde işlenen suçların soruşturulmalarının çok zor olduğu düşüncesi ile adı geçen Tasarının bu sürenin bitiminden önce süratle yasalaşması gerekmektedir.

Bu gerekçeyle, İçtüzüğün 86'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca, Tasarının üçüncü görüşmesinin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını;

İçtüzüğün 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmesinin Tasarının kısa adının okunması ile başlamasını ve tümünün oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin CELÂL
Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi
Başkanı

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri; şimdi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Teşekkür ederim.

Okutulup bilgiye sunulacaklar başlığı altında yurt dışına giden Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmedali Talat'a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın vekalet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresidir. Okur musunuz lütfen.

KATİP -
KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa

İlgi: 9.2.1994 gün ve BB/141/16/5 sayılı Başkanlık yazısı Hk.

10 Şubat, 1994 tarihlerinde yurt dışına gidecek olan Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmedali Talat'a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın vekalet etmesi hakkındaki ilgi Başkanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; birinci kısım üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi sorular kısmına geçiyoruz. Bu kısım da içtüzüğün 107'inci ve 111'inci maddesi kuralları çerçevesinde sözlü sorusu olanlar sorularını kürsüden sorabilecekler ve bu soruları yazılı olarak Başkanlığa vereceklerdir. Sözlü sorular hemen yanıtlanabilecek nitelikte olmalıdır.

Araştırma gerektirmemelidir. Sorular ayrıca kısa, gerekçesiz ve kişisel görüşler ileri sürülmeden sorulmalı ve Hükümet adına hangi bakanın veya Başbakanın yanıt verilmesi istendiği belirtilmelidir.

Sözlü sorusu olanlara bu çerçevede sorularını kürsüden sormak üzere söz vereceğim. Sözlü sorusu olan var mı? Yoktur.

III . MECLİS ARAŞTIRMASI

Sayın milletvekilleri gündemimizin sorular kısmı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi 5'inci kısma geçiyoruz. Bu kısımda TKP Meclis Grubu adına Grup Başkanı Sayın Mustafa Akıncı'nın sunmuş olduğu 1990 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği konusunda Meclis Araştırması Önergesinin ön-görüşmesi yapılacaktır. Öngörüşme de İçtüzüğü'nün 116'ıncı maddesi uyarınca önergenin okutulmasından önce önerge sahibine söz verilecek ve daha sonra biri lehte biri de aleyhte olmak üzere 10 dakikalık sürelerle iki milletvekiline söz verilecektir. Önergeyi okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

KKTC Cumhuriyet Meclisi
Başkanlığına
Lefkoşa.

KKTC Hukuk Dairesinin talebi üzerine Meclise sunulan Seçim Yasası değişikliği tasarısı 15 Şubat 1994 tarihinde Meclis genel kurulunda görüşülecektir. 12 Aralık 1993 erken genel seçimlerinde işlenen seçim suçlarının soruşturulması süresinin uzatılmasını öngören bu yasa ele alınırken, bundan önceki seçimlerde ve özellikle toplumumuzda derin yaralar açan, ciddi siyasi bunalımlara neden olan 1990 seçimleri sırasında işlenen suçların unutturulmasını onaylamamız mümkün değildir.

Geriye dönük suç soruşturması yasa açısından mümkün olmasa da bu konuda bir Meclis araştırması açılması mümkündür. Zaten esas amacımız suçlamak ve cezalandırma talep etmek değil, benzeri olayların tekrarlanmaması için, çifte ölçü kullanmadan, yapılanların araştırılması, tartışılması, bir raporla belgelenmesi ve bundan dersler çıkarılarak demokratikleşme yönünde mesafe alınmasıdır. Bu araştırma şeffaflık anlayışının da bir gereğidir.

Bu görüşlerle TKP grubu adına "1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği seçimleri" konusunda bir Meclis araştırması açılmasını önerir, saygılarıma sunarım.

Mustafa Akıncı
TKP Meclis Grubu adına.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın Akıncı buyurun efendim.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz sonra gündemimizde olan bir yasayı görüşeceğiz. Bu Yasa bildiğiniz gibi 1993 Aralık Erken Seçimlerinde işlenen seçim suçlarının soruşturulması ile, ilişkin sürenin uzatılmasını öngörecektir. O safhada elbette görüşlerimizi dile getireceğiz ancak şu kadarını ifade etmek istiyorum ki, hiçbir seçim suçunun soruşturmadan ari kalmamasını istiyoruz, soruşturulması gereklidir. Prensip olarak o konuda da ayrılığımız olmadığını zaten yeri geldiğinde ifade edeceğim. Sadece süre bakımından farklılığımız sözkonusu olacaktır.

Bu giriş yaptıktan sonra şunu ifade etmek istiyorum ki 1993 Aralık Seçimlerini soruştururken, toplumumuzda derin yaralar açan çok ciddi siyasi bunalımlara neden olan ve ancak 1993 Aralık Seçimleri ile bir nebze olsun orada yaşananların getirdiği tek partili Meclis yapısından kurtulabildiğimiz dönemi unutamayız ve orada yapılanları unutturamayız. Bu tabii bir intikamcı düşünce değildir. Geçmişe dönük birtakım yaraları deşmek de değildir. Sadece geleceğe dönük dersler çıkarmak ve ilk kez çoğulcu bir yapıya 1990'dan sonra geçmiş olan bu Meclisin bir borcunu da ifa etmesi, yerine getirmesi anlayışıdır. Neden bunları söylüyorum? Çünkü 1990'da yapılanlar halâ daha belleklerde tazeliğini korumaktadır. Bu seçimlerde, 1993 Seçimlerinde arsa, iş, "T" izni dağıtılmış olması bir sorun olarak gündemde bulunuyor ve bunlar araştırılacak, soruşturulacak deniliyor. Hatta bunların soruşturması da sürüyor. Tabii ki bunların yapılmış olduğu bir vakıa, bir gerçek ve soruşturulmalıdır da. Geriye dönük 1990'a baktığımızda arsa verilmedi mi? "T" izni dağıtılmadı mı? İş dağıtılmadı mı? Onun dışında ve hepsinden önemlisi gerek 1990'da, gerek 1993'te arsanın, işin yanı sıra seçimlere doğrudan etkisi olan vatandaşlıklar dağıtılmadı mı?

Seçim Yasası ile oynanmadı mı? Bütün bunlar elbette ki kolay kolay hayır diye yanıtlanamaz. Bunlar hep yaşanmış, yapılmış ve belleklerde tazeliğini koruyan olaylardır. Şimdi 1990 seçimleri üzerinde çok uzun boylu konuşmak niyetinde değilim. Sadece bazı boşluklarla bir anımsatmada bulunmak istiyorum. Hatırlayınız 1990 seçimlerine gelindiğinde daha süresi gelmemişken bile Sayın Cumhurbaşkanı o dönemde istifa etmek sureti ile seçimini öne aldirmayı bile göze almıştır seçim sonuçlarını etkileyebilmek bakımından. 1990 seçimlerinde, maalesef o dönemde iş başında bulunan Türkiye'deki yönetim asker ve sivil brökrasi ile seçimlerde taraf olmuştur. Maalesef o dönemde MEDYA seçimlere taraf olmuştur, Türkiye'nin devlet televizyonu seçimlere taraf olmuştur. Açık oturumları ile, yaptığı yayınlarla. BRT yetmezmiş gibi TRT de bu seçimlerde taraf olmuştur. BRT o dönemde TRT'den aktarma yayınlar yapmak sureti ile de seçimlere açık açık müdahalede bulunmuştur. O dönemde çok yaygın bir iddia olarak Polly-peck'in paralarının bu seçimlerde önemli rol oynadığı iddiaları sözkonusu olmuştur. Hatta o dönemde çok etkili bir iş adamı olarak Sayın Asil Nadir bu seçimlerde, seçim sonuçları ile ortaya çıkan taplonun kendilerine çok pahalıya mal olduğunu söylediği iddiaları da basında yaralmıştı. Hainlik suçlamaları yapılmıştı o dönemlerde. Toplum nerde ise bir bıçakla ortadan ikiye bölünmüştü. Bir taraf vatansever, öbür taraf hainler olarak nitelendirilmişti o dönemlerde. Olup bittikten sonra kanayan yara 1991 ara seçimlerinde de sürüp gitmiştir. Demokratik bir çıkış yolu arama yerine ara seçim sureti ile boş yerlerin doldurulması ve araya yapay bir muhalefet yaratılması yönünde adımlar atılmıştır. Bütün seçimlerdeki barajları bir defaya mahsus berraraf eden bir anlayış geliştirilmiştir ve adına benim hakikaten mendil yasası dediğim bir defaya mahsus nasıl sil ve at yapılıyor ve hakikaten mendil ne şekilde değerlendirilebiliyorsa bir seçim yasası da "0" barajlara indirilmek ama bir defaya mahsus yapılmak sureti ile gündeme getirilmiş oluyor.

Değerli milletvekilleri; bunların sayısını artırmak mümkün. Ancak bugün aldığım bir durum dolayısıyla konuşmamı uzun tutmak niyetinde değilim. Edindiğim bilgiye göre Meclis doğru bir tavır sergileyerek bu meclis araştırmasının açılması yönünde irade beyan edeceğe benzemektedir. Benim ve grubumun bu araştırma önergesini verirken amacımız herhangi bir ceza talep etmek değildir. Zaten geriye dönük bir soruşturma, cezai anlamda bir soruşturma mümkün değildir. Ancak 12 Aralık'tan sonra oluşan bu çoğulcu yapı 1990'nı sorgulamak zorundadır. Ve bir belge ile yapılanları belgelemek zorundadır. Geleceğe yönelik dersler çıkarılmasını temin etmek zorundadır. Geçmiş Meclisten bunu yapmasını beklemek abesti. Yapamazdı. Çünkü gerçekte bir tek parti Meclisi idi ve bunu yapamazdı. Ancak bu Meclis 1990'da yapılanları hiç olmazsa araştırmak ve bunu tartışmak, belgelemek ve gelecekte bunların tekrarını istemediğini vurgulamak zorunluluğundadır. Bunu yapabilirsek sanıyorum ki demokratikleşme yönünde, şeffaflaşma yönünde, tutarlılık yönünde önemli bir adım atmış olacaktır. Bu inançla ve biraz önce söylediğim duyular nedeni ile sözlerimi burada noktalıyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akıncı.

Sayın milletvekilleri; lehte söz isteyen var mı?
Buyurun Sayın Özker Özgür.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR -
Sayın başkan, değerli milletvekilleri; Toplumcu Kurtuluş Partisi
Grubu adına sunulan Araştırma Önerisi yerinde bir öneridir.
Öneri gerekçesinde 1990 seçimlerinin de şaibeli olduğu belir-
tilmektedir. Saptama doğru bir saptamadır. 1990 seçimleri
şahibeli seçimlerdi. O denli şahibeli seçimlerdi ki iki parti
parlamentoyu boykot etmek zorunda kalmışlardı ve 3,5 yıl bu
seçimlerin neden şaibeli oldukları sürekli anlatıldı, anlatıldı,
yazıldı, söylendi. Fakat bütün eleştirilere rağmen Ulusal
Birlik Partisi maalesef 3,5 yıl kadar uzun bir süre hiç tınmadan,
bir grup Ulusal Birlik Partisinden istifa ettiği halde başka
bir parti kurma ihtiyacını hissettiği halde Ulusal Birlik
partisi yine tınmadan ve içte ve dışta herşey tıkanınca,
yani gemi kararya oturunca, Ulusal Birlik partisi erken seçime
gitmek zorunda kaldı. Erken seçime gitmek zorunda kaldı,
ama eli eski alışkanlıklarını da terketmedi. Yani 1993 erken
seçimlerine Ulusal Birlik Partisi maalesef eski alışkanlıkları
ile gitti. Tabii eski alışkanlıkları sonucu yine birtakım
seçim suçları işleme oldu. Savcılık sözkonusu suçlar üzerinde
durmaktadır. Seçim Yasasını demokratikleştireceğiz. Demokrat
Parti- Cumhuriyetçi Türk Partisi Koalisyonu bunun sözünü halkımıza
vermiş bulunmaktadır. Fakat Seçim yasasını demokratikleştirerek
demokratikleşme gerçekleşemez. Yani demokratikleşme salt yasalarla,
anayasalarla olmaz. Demokratikleşeceksek, seçimlerde işlenen
seçim suçlarının da açığa çıkması gerekmektedir. Başka bir
deyişle yapanın yanına kalmaması gerekmektedir. Kim ne yaptıysa
onun ortaya çıkması ve kamuoyunun bir yerde suçlar açığa
çıkarılarak, gerekli işlemler yapılarak kamuoyunun vicdanının

rahatlatılması gerekmektedir. 1993'te tanık olduklarımız 1990'ın devamıdır ve bu nedenledir ki her iki seçimin de araştırılmasında büyük yarar vardır. Bu Meclis halkın istencine yansıtılmaktadır ve halkın istencini yansıtan bu Meclis her konuyu, ama her konuyu araştırabilmelidir. Her konunun üzerine gidebilmelidir ve umarım bu Meclis her konunun üzerine gidecektir. Değil 3,5 yıl önce, değil 4 yıl önce, 10 yıl önce de olsa, ne olduysa Meclis üzerine gitmeli ve herşeyi gün ışığına çıkarmalıdır görüşünderiz.

Bu inançladır ki Toplumcu Kurtuluş Partisi adına sunulan Araştırma Önerisine Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubu olumlu oy verecektir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Aleyhinde söz isteyen var mı efendim? Yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Grup adına.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Adaoğlu.

DERViŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Grup adına Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki efendim. Grup adına istediğimize göre, siz grup adına mı istiyorsunuz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Evet. Yöntem hakkında.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; siyasette, politikada zaman aşımı diye bir kavram yoktur. Hukukta bu olabilir, soruşturmanın, araştırmanın belirli bir zaman süreci içerisinde değerlendirmesi olabilir ama politikada zaman aşımı, kavramı yoktur. Bir olayın 10 yıl önce yapılması hiçbir surette o konunun araştırma, soruşturma kapsamı dışına çıkması için bir gerekçe olamaz. İkinci nokta, bu çerçevedeki bir değerlendirme genel politik bir doğru olduğu kadar, politikacının yazgısı bakımından da önemlidir. Yani politikacı da, politikadan ayrıldıktan sonra veya seçilmedikten itibaren onun da dönemine ait politik sorumlulukları ortadan kalkmaz. Politikacının mezara kadar, hatta mezardan sonra, hatta yaşantısı ve uygulamaları her vakit sorgulanmaya, değerlendirilmeye açıktır. Çünkü politikacı kendi adına görev ifade etmez, toplum adına verilen bir vekaleti yürütmekle görevlidir. Bu nedenle konu 1990'da oldu, bu dünkü bir olaydır deyişi geçersizdir. Ama ben burada yargılamayacağım

90'daki bir olayı, zaten toplumun gündeminde zaman, zaman uzun günler, uzun aylar, hatta yıllar tartışılmış, bu tartışma bu güne kadar aynı tazelikte değilse bile, bir gündem maddesi olarak anlıklarda, hafızalarda varlığını sürdürmektedir. Tartışma bazında yapılmıştır. Tartışma muhalefet kendi gözlüğü açısından yapmıştır, iktidar o dönemin iktidarı kendi açısından yapmıştır. Ama bu aynı zamanda gelecek siyaset yazarlarını demokratik değerlendirme konusunda bu memlekette bir değerlendirme yapılacağına ki yapılacaktır, bunun halkın istemcinin, iradesinin, egemenliğinin en yüce organ olan Yüce Mecliste ve Yüce Meclisin parlamentosu vermiş olduğu denetleme ilkesi çerçevesinde yerine getirilmesi kanımca bu doğru kararların, veyahutta ortaya atılan savların, iddiaların veyahut birçok arkadaşların dediği gibi varsa şaibeleri, bir tek yönlü, tek taraflı bir değerlendirme subjektifliğinden kurtarıp daha objektif, daha tarafsız, daha geniş boyutları ile ve daha ayrıntıları ile tarihine de, demokratik tarihine ışık tutması bakımından olumlu bir adımdır.

90 seçimlerinin sonrasında hemen tartışılabilir miydi, tartışılmaz mıydı? Tartışılabilirdi. O zaman Meclise katılmayan milletvekilleri de, partiler de bu konudaki bir değerlendirme yönünden de tarih önünde, demokrasi tarihi önünde bir değerlendirme olacaktır aynı zaman da bu husus. Yalnız protesto için yaptığı şeklindeki bir değerlendirmenin geçerliği, ben yargıda bulunmuyorum, geçerliliği ve geçersizliği aynı değerlendirme bütünselliği içerisinde.

Kaldı ki geldiğimiz Erken Genel Seçim bir bakıma 1990 seçimlerinin doğal bir sonucudur. Yani siyasetin de kendine göre kuralları vardır. Bu kurallar fiziksek, matematiksel kurallar kadar kesin olmamasına karşın yine siyaset kendi sosyal, ekonomik yapısı içerisinde bu mekanizmayı, özellikle demokratik mekanizmayı, zorlandığı zaman bu zorlamanın avantaj sahibi olan partilere de bir yarar sağlamadığının tipik bir göstergesidir erken genel seçimlere geliş noktamız ve demokratikleşme olgusu.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu bağlar mısınız lütfen?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bir kere bütün bu gerekçelerle partimiz bütün bu ana gerekçeleri dikkate alarak, yukarıda saydığımız bu gerekçeleri dikkate alarak, partimiz temel ilkesi olan devleti yeni baştan yapılandırma ve demokratikleşme, açıklık, şeffaflık veyahut diğer bir deyişle saydamlı politikası ilkelerine olan saygısı gereği Toplumcu Kurtuluş partisi Genel başkanı ve Milletvekili Sayın Akıncı'nın 1990 seçimlerine yönelik Meclis Araştırma Önerisine kendi grubumdaki tartışma sonrasında kendi iç grup yapısının öz eleştirisi sonucunda grup kararı gereği olumlu oy vereceğimizi belirtir saygılar sunarım Yüce Meclisin saygıdeğer milletvekillerine. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Adaoğlu. Buyurun Sayın Eroğlu.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önce Ulusal Birlik Partisi Grubu olarak bu öneriye müsbet oy vereceğimizi belirterek sözlerime başlamak istiyorum. Yalnız 1990 seçimlerinde bizimle birlikte olan arkadaşların o zaman seçim arifesinde hatalar yapıldı mı diye bir düşünce içerisinde girmemişken, 1993 seçimlerinden sonra

aynı kişilerin Başsavcıyı harekete geçirerek suçlu arayan pozisyonuna girmesini tabii anlamakta zorluk çekiyoruz. Ulusal Birlik Partisi olarak anlımız ak, vicdanımız rahattır. Bize kimse hırsızlıkla, yolsuzlukla suçlayamaz. Çünkü biz icraat yaptık. Hükümet icraatları seçim gününe kadar devam eder. Seçimden sora da yeni hükümet kuruluncaya kadar yine aynı hükümetin bir başka parti iktidarı kazansa bile icraatları devam eder. Biz icraat yapmış olmanın huzuru içerisindeyiz. 1990 seçimlerine aslında gölge düşüren seçimlerden önce üç partinin naylon bir parti çatısı altında birleşmesi idi. Ulusal Birlik Partisi değildi 1990 seçimlerine gölge düşüren. Ama...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi mağusa)(Yerinden) - Bunun da soruşturulması lazımdır.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet, onun da soruşturulması herhalde gerekecektir. 1990 seçimlerine müdahale edildi diyen Sayın Özker Özgür 1993 seçimlerine çok daha fazla müdahale edildiğini, çok daha açık bir şekilde müdahale edildiğini ve bugün iktidar koltuğunda o müdahalelerden sonra oturduğunu görmeyecek kadar, bilmeyecek kadar konulara uzakmış gibi bir davranış içindedir. Bunu da daima gözü açık olduğunu söyleyen ve havadan nem kapın Sayın Özker Özgür'ün bu kadar açık müdahale karşısında sessiz kalışını bugüne kadar sessizliğini sürdürmesini anlamak mümkün değildir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Sessiz kalmadık hiç.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR - Hiç sessiz kalmadık. Basın toplantısı yaptım ve eleştirdim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Öyle hikaye geçmez Sayın Özker Özgür. Biz...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Ne istiyorsun? Silahlanacağız biz de.

BAŞKAN - Sayın Eroğlu, konuya döner misiniz lütfen?

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Konudayım Sayın Başkan. Konunun içindeyim.

BAŞKAN - Konu dışına çıkmayalım lütfen.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S. SOYER (Yerinden) - Cevap vermeyin kendisine efendim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - 1990 seçimlerine müdahale edilmiştir demiştir. 1993 seçimlerine çok daha açık bir şekilde bütün imkanlarla müdahale edilmiştir. Onu da hatırlatmakta yarar var. Ben Sayın Akıncı'nın buna da değinmesini beklerdim, 1990'ın araştırılmasını isterken ama, buna değinmedi.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)(Yerinden) - Bu gündemdedir zaten. 1993 seçimleri de.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Dolayısıyla Ulusal Birlik Partisi olarak biz, tekrar ediyorum, anlımız açık bu halk arasında gezmekteyiz. Çünkü icraatlarla bu noktaya gelinmiştir, ülkemiz bu noktaya gelmiştir.

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) Geldiği nokta belli.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Bugün KKTC'de Sayın Serdar bu memlekette ne yapıldıysa Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri ile yapılmıştır. Ulusal Birlik Partisi iktidarları ile yapılmıştır. Sizin ne yapacağınız zaten gelişinizden belli oldu. Bir kere koltuk değnekleri ile geldiğiniz koltuğa oturur oturmaz da şaşkınlık içerisinde tenkit ettiğiniz, dün tenkit ettiklerinizi bizzat yapmaya başladınız.

BAŞKAN - Sayın Eroğlu konu dışına çıktınız efendim. Sizi konuya dönmeye davet ederim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Partizanlığın daniskasını bu halk görmektedir. Zamlardan dün şikâyetler...

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) Biz Koalisyon Hükümetini kurduk...

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Bugün zamların en ağırını bu halka reva görmektedirler. Onun için...

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - Sayın Eroğlu, 8 aydır dokundunuz mu herhangi bir şeye ?

BAŞKAN - Sayın Serdar lütfen karşılıklı konuşmayalım efendim.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - Sayenizde.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Size kimse Hükümeti zorla vermedi.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - İsteyerek aldılar.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Onun için mazaret aramaktan vazgeçin. Hükümet zam yaptı, niçin zam yaptı? Zam yapmadı, niçin yapmadı edebiyatı ile giderseniz, siz inandığınız şekilde hareket ediniz, bu halkı ezmeyiniz, bu halkı ezmenize müsaade etmeyeceğiz. Çünkü şu anda halkın sırtında oynuyorsunuz.

(Hükümet sıralarından gülüşmeler.)

Halkın sırtında oynuyorsunuz, eliniz vatandaşın cebinde hareket ediyorsunuz.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Neler duyuyoruz?

BAŞKAN - Sayın Eroğlu bağlar mısınız lütfen efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Birşey mi bıraktınız?

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ve halka vaadettiğinizi de başkalarının beyanatları ile gözden geçirmek istiyorsunuz. Ama sizin en yakın bir şekilde takip edeceğiz. Meclisle, demokratik kurallar içerisinde, eleştirilerimizi, tenkitlerimizi de yapacağız.

Araştırmaya gelince, 1976'ya kadar gitmesinde de yarar vardır, itirazımız yoktur. Biz kendimizden emin olarak bu günkü Sayın Akıncı'nın TKP adına verdiği araştırmaya da olumlu oy veriyoruz. Saygılar sunarım.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) - Sömürü ve baskılara son mu diyorsunuz?

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Siz sömürüyorsunuz. Duygu sömürüyorsunuz.

FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) (Devamla) - Öyle mi?

(Özker Özgür yerinden güler)

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hoca bayıldı. Zam, zam, zam ucuzluk ne zaman?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Önergenin ön görüşmesi tamamlanmıştır. Şimdi Önerge uyarınca Meclis Araştırması açılıp açılmamasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?.. Etmeyenler?..Çekimser?...Oybirliği ile kabul edilmiştir.

DEVLET BAŞKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Tam konsensus Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Her zaman
bulamayacaksınız.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Her zaman çıkmaz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Meclis Araştırması
açılması görevini, İçtüzüğü'nün 120'inci maddesi gereğince
oluşturulacak ve üye sayısı Danışma Kurulunun önerisi
üzerine Genel Kurulca belirlenecek bir özel komite yürüte-
cektir. Komitenin oluşturulabilmesi için birleşime 15
dakika ara veriyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 11.50

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 13.00

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ikinci oturumu açıyorum.
Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; Araştırma Komitesinin Oluşumuna
İlişkin Danışma Kurulu Kararı ile Başkanlık Divanı Kararlarını
okutup oylarınıza sunacağım.

II. BAŞKANLIK KURULU KARARLARI

1. Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulunun 1990 Seçimle-
rini Araştırma Komitesinin Üye Sayısını Belirleyen Raporu.
Okur musunuz lütfen?

KATIP -

Sayı : D.K.No: 7/1/94

15 Şubat 1994

Cumhuriyet Meclisi
Genel Kuruluna,

Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulunun 15 Şubat 1994 tarihinde yapmış olduğu toplantıda kabul etmiş olduğu, 1990 Seçimlerini Araştırma Komitesinin Üye Sayısını Belirleyen Kararı, onay için
--- ilişikte sunulmaktadır.

Ayhan H. ACARKAN
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

DÖNEM : III
YIL : 1

TARİH : 15 Şubat 1994

D.K.NO: 7/1/94

**CUMHURİYET MECLİSİ DANIŞMA KURULUNUN, 1990 SEÇİMLERİNİ
ARAŞTIRMA KOMİTESİNİN ÜYE SAYISINI BELİRLEYEN KARARI**

Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulu, Açılmasına karar verilen 1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Seçimleri konusunda Meclis Araştırmasını yürütmek üzere, İçtüzüğün 120'nci maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca 7 (yedİ) üyeli bir özel komitenin oluşturulmasına karar verir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Kararı onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanınının 1990 Seçimlerini Araştırma Komitesinin Oluşumuna İlişkin Kararı okuyoruz. Buyurun efendim.

KATIP -

- 760 -

Sayı : B.D.K.No: 5/1/94

Tarih : 15 Şubat 1994

Cumhuriyet Meclisi,
Genel Kuruluna

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, 15 Şubat 1994 tarihinde yapmış olduğu toplantıda kabul etmiş olduğu, 1990 Seçimlerini Araştırma Komitesinin Oluşumuna İlişkin Kararı, onay için ilişikte sunulmaktadır.

Ayhan H. ACARKAN
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

DÖNEM : III
YIL : 1

TARİH : 15 Şubat 1994

B.D.K.NO: 5/1/94

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ, 1990 SEÇİMLERİNİ
ARAŞTIRMA KOMİTESİNİN OLUŞUMUNA İLİŞKİN KARARI

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, 1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekiliği Seçim Suçlarını araştırmak üzere kurulan Meclis Araştırma Komitesinin aşağıda öngörüldüğü biçimde oluşturulmasına karar verir:

- Ulusal Birlik Partisi Grubunu Temsilen (2 Üye) : 1. Salih Coşar
2. Erdal Durukan
Demokrat Parti Grubunu Temsilen (2 Üye) : 3. Mustafa Adaoglu
4. Ali Özkay Albinoğlu
Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubunu Temsilen (2 Üye) : 5. Feridun Önsarı
6. Sonay Adem
Toplumcu Kurtuluş Partisi Grubunu Temsilen (1 Üye) : 7. Mustafa Akinci

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; kararı Yüce Meclisin onayına sunuyorum. Kabul edenler?.. Kabul etmeyenler?.. Çekimser?.. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi gündemin son kısmına geçiyoruz. 6'ncı kısımda görüşülecek tasarı ve öneriler ile komitelerden gelen diğer işlerdir. Bu kısımda Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısı ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu görüşülecektir.

IV. GÖRÜŞÜLEN TASARILAR

Sayın Komite Başkanı, Raporunuzu sunar mısınız lütfen?

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CELAL -
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİNİN
SEÇİM VE HALKOYLAMASI (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISINA
(Y.T.No:12/1/94) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 9 Şubat 1994 tarihinde yapmış olduğu toplantıda Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısını ek'te sunulan sunuş gerekçesi ışığında ve İçişleri Bakanı ile Başsavcı Yardımcısının vermiş olduğu bilgiler çerçevesinde görüşerek çalışmalarını tamamlamıştır.

Tasarının "Kısa İsim" yanbaşıklı 1'inci maddesi aynen ve oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Komitemiz, Esas Yasanın 216'ncı maddesinin değiştirilmesini ve bu Yasada belirtilen suçlardan dolayı kamu davası, Seçim ve Halkoylamasının bittiği tarihten başlayarak bir yıl içinde açılmadığı takdirde kovuşturma yapılamayacağını öngören, tasarının 2'nci maddesinde belirtilen bir yıllık süreyi, uzun olmasından dolayı oyçokluğuyla dokuz ay olarak değiştirmiş ve maddeyi oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının "Yürürlüğe Giriş" maddesini düzenleyen 3'üncü maddeyi ve tasarının tümünü oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komite üyelerinden Sayın Erdal Onurhan ile Sayın İlkay Kâmil Tasarıya ret oyu kullanmışlar ve gerekçelerini Genel Kurulda açıklayacaklarını belirtmişlerdir.

Komite üyelerinden Sayın Mustafa Akıncı aşağıda yazılı gerekçeler doğrultusunda tasarıya ret oyu kullanmıştır.

"Değiştirilmiş şekliyle 5/1976 sayılı Seçim ve Halkoylaması Yasasının 216'cı maddesine göre, yasada belirtilen suçlardan dolayı açılacak kamu davasının seçimden sonraki üç ay içinde gerçekleştirilmesi zorunluluğu vardır. Doğru olan gerekli tüm soruşturmaların bu yasal süre içerisinde tamamlanmasıdır. Ancak KKTC Hukuk Dairesi, hazırlıkların bu sürede tamamlanamayacağını bildirmiş bulunmaktadır. Komite toplantısında verilen bilgiye göre Hukuk Dairesinin ilk talebi 3 yıl, Hükümetin öngördüğü ise bir yıldır. Komite çoğunluğu ise süreyi 9 ay olarak onaylamış bulunmaktadır. TKP olarak kanaatimiz o durki söz konusu olan tüm bu süreler de yeterinden fazladır ve bu gibi konuların uzun süre sürünce de bırakılması yanlıştır; Ancak savcılıkca iletilmiş bulunan ve komite toplantısında ifade edilen pek çok suçun sırf süre yetersizliği gerekçesi ile soruşturulamaması gibi bir durumla karşılaşılmasını da istemediğimizden sürenin ek bir 3 ay daha verilmek suretiyle 6 aya çıkarılmasını önermiş bulunuyoruz. Bu önerimiz komitede kabul görmemiştir.

KKTC Hukuk Dairesi adına komiteye bilgi veren Başsavcı Yardımcısı Sayın Yaşar Boran soruşturulmakta olan suçların daha çok 188. madde altında olduğunu Komitede beyan etmiştir. "Haksız oy sağlama" yan başlığını taşımakta olan bu maddenin 1. fıkrası aynen şöyledir: "Kendisine ve başkasına oy verilmesi veya verilmemesi için bir veya birkaç seçmene çıkar veya sair hizmetler teklif eden, vaat eden veya veren, yahut resmi veya genel görevler veya özel hizmet ve çıkarlar vaat eden veya sağlayanlar, iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilirler. Verilen, vaat edilen veya sağlanan çıkarlar seçmenin seyahat, yemek, içki ve nakil giderleri veya hizmetlerinin karşılığı olarak gösterilse dahi hüküm aynidir."

Seçim suçlarının soruşturulabilmesi için süre uzatma görevi ile karşı karşıya bulunan Cumhuriyet Meclisi bu madde çerçevesinde işlenen tüm suçların, hiç bir makama ayrıcalık tanımadan ve çifte ölçü kullanılmasına göz yummadan, soruşturulmasını temin etmek yükümlülüğü altındadır.

Ayrıca belirtilmeden geçilemeyecek bir husus daha vardır. Seçim suçları ilk kez 12 Aralık 1993 erken genel seçimlerinden sonra soruşturulmaktadır ve bu amaçla Meclisten süre uzatma talep edilmektedir.

Halbuki önceki seçimlerde ve özellikle 1990 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde 188. madde kapsamında işlenmiş o kadar çok suç vardır ki, bunlar zaman aşımına uğrasalar bile kamu vicdanında hala daha tazeliğini korumaktadır.

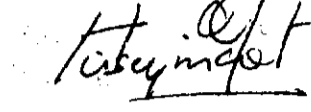
Cumhuriyet Meclisi, 1993 seçim suçlarını soruşturup gereğinin yapılmasına olanak sağlarken, geçmiş seçimler ve özellikle şaibeli 1990 seçimlerinde, yer alan her türlü seçim suçları konusunda hiç olmazsa bir Meclis araştırması açılmasını sağlamalıdır. Bu yönde Meclise önerge sunmuş bulunmaktayız.

Böylelikle 12 Aralık 1993 seçimleri ile oluşan çoğulcu Meclis, seçimin iradesini çarpıtmaya yönelik her türlü eyleme, (ister bugün, isterse dün yapılmış olsun) karşı çıkmak suretiyle yarınlarda tekrarının önlenmesi yönünde ciddi bir tavır takınmış olacaktır.

Seçim suçlarının soruşturulmasının herhalde gerçek anlamı da bunda yatmaktadır.

Görüşlerimi genel kurulda daha da ayrıntılı olarak açıklayacağım."

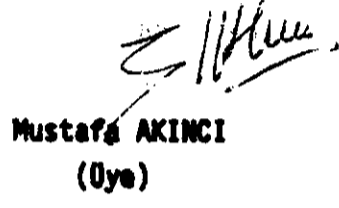
Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oyçokluğuyla Genel Kurula salık verir.

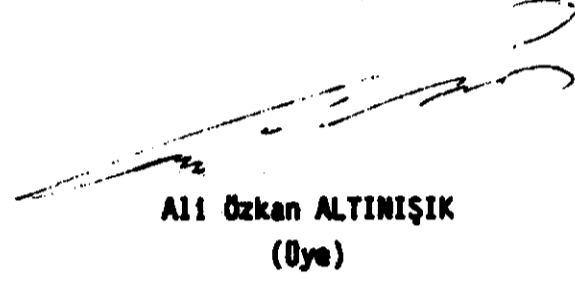
Hüseyin CELÂL
(Başkan)

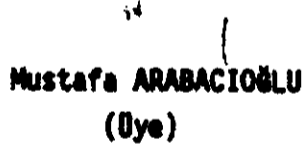
Mustafa ADAOĞLU
(Başkan Vekili)

Mustafa AKINCI
(Üye)

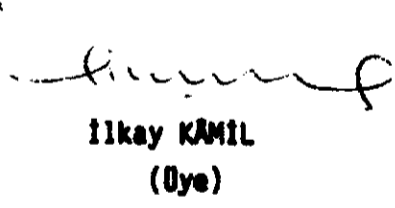

Ali Özkan ALTINIŞIK
(Üye)

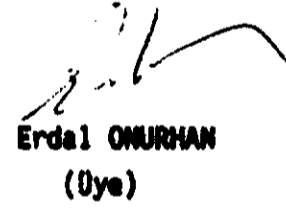

Mustafa ARABACIOĞLU
(Üye)

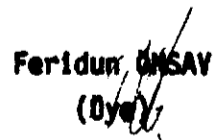
(Mazaretli)
Kenan ATAKOL
(Üye)

İlkay KÂMİL
(Üye)

Erdal ONURHAN
(Üye)

Feridun ONSAY
(Üye)

GEREKÇE

Değiştirilmiş şekliyle 5/1976 sayılı Seçim ve Halkoylaması Yasası'nın 216'ncı maddesine göre, Yasada belirtilen suçlardan dolayı açılacak kamu davasının, seçim veya halkoylamasının bittiği tarihten başlayarak üç ay içinde açılmadığı takdirde kovuşturma yapılamaz. KKTC Hukuk Dairesi, Yasa'da belirlenen bu sürenin çok kısa olduğu ve bu kadar kısa bir süre içerisinde işlenen suçların soruşturmalarının tamamlanması ve Mahkemeye sevk edilmesi olanağının çok zor olduğu kanaatinde. Bu nedenle ekteki Tasarı hazırlanmış ve süre bir yıl olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde Gerekçeleri:

- 1- Madde ile kısa isim düzenlenmiştir.
- 2- Madde ile, Esas Yasa'nın 216.ncı maddesi kaldırılmış ve yerine yeni 216.ncı madde konmuştur. Bundan amaç Esas Yasa'da öngörülen üç aylık sürenin bir yıl olarak değiştirilmesidir.
- 3- Madde ile, yürürlük tarihi düzenlenmiştir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyenlere söz verilecektir. Söz isteyenler?... Sayın Kenan Atakol. Başka söz isteyen var mı? Sayın Akıncı. Sayın Komite Başkanı. Başka söz isteyen var mı? Sayın Adaoğlu. Başka söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Atakol. Sayın Atakol, buyurun efendim.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası bilindiği gibi 1 Mart 1976'da Kıbrıs Türk Federe Devleti Meclisinden geçmiş ve yaklaşık on sekiz yıldır bu Yasamız yürürlüktedir. Bu geçen on sekiz yıl içerisinde beş genel seçim yapılmıştır. Yani 1976-81-85-90 ve 93 genel seçimleri yapılmıştır.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir de ara seçim.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Evet, ara seçim de yapılmıştır bu meyanda. Genel seçimlerin yanında 1976-81-85 ve 90 yıllarında da Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmıştır. Yine bu seçimlerin yanında 1976-80-86 ve 90'da yerel seçimler yapılmıştır. Biz bütün bu yapılan seçimleri şu şekilde değerlendiriyoruz; her seçim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde demokrasiyi daha da pekiştirmiş ve devletimiz içte ve dışta her gün saygınlığı artan bir ülke konumuna gelmiştir. Ancak üzümlere görüyor

ve izliyoruz ki ÷lkemizin kazandığı bu saygınlığa g÷lge d÷ş÷-
recek bir kampanya başlatılmıştır. Bu Yasa değişikliğini de
biz bu kampanyanın bir parçası olarak değerlendirmekteyiz.
Mevcut yasa iki aylık bir seçim d÷neminde işlenebilecek seçim
suçlarını araştırmak için 3 aylık bir süre tanıyor. Bu Yasa
yapılırken ,yasa koyucusu her şeyi dikkate alarak 3 aylık bir
süre öngörmüştür. Bu süre gerekli araştırmanın yapılması için
yeterli gör÷lmüş. Bugün yapılan müzakerelerde gör÷yoruz ki
çeşitli öneriler yapılmış. Başsavcı 3 yıl demiş. Partinin birisi
1 yıl demiş, birisi 9 ay demiş, öteki 6 ay demiş. Belli ki
bir konsensus yok. Ama 18 yıl önce yapılan bu Yasa enine boyuna
tartışılmış, dünyadaki uygulamalara bakılmış ve 3 aylık süre
o şekilde ortaya konmuş ve yasalaşmıştı. Araştırma için sürenin
yeterli olması yanında bu araştırmanın 3 ay içerisinde tamamlan-
masının bir amacı vardı. O da milletvekillerinin ivedilikle
asli görevlerine sarılması ve bu görevlerini huzur içerisinde
yapabilmeleri olanağına kavuşmalarıdır.

Biz böyle bir yasal değişikliği son derece yanlış ve
tehlikeli bir değişiklik olarak değerlendiriyoruz. Çünkü süre son
derece uzundur. Böyle uzun bir süre milletvekillerinin ve millet-
vekili olmayan diğer siyasiler üzerinde Demokles'in kılıncı
gibi bir tehdit unsuru olarak oluşturmayı amaçlamaktadır.

İkincisi, bu değişiklik demokrasiyi yozlaştıracaktır.
Üçüncüsü, bu değişiklik munafıklığa davetiye çıkaracaktır.
Dördüncüsü, bu değişiklik devletin bakanlık kademesinde görev
yapmış siyasileri uzun süre töhmet altında tutacaktır.
Beşincisi, bu değişiklik devlet görevi yapmış politikacıları,
yani bakan ve milletvekillerini gerçekten seçim yasaklarını
ihlâl etmiş kişiler olarak suçlamak anlamını taşımaktadır.

Diğer bir deyişle politikacıyı yargılamadan kamuoyu önünde mahkûm etmektedir. Altıncısı, bu değişiklik fevkalâde kötü ve tehlikeli bir emsal oluşturacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 3 aylık süre böyle bir araştırmanın yapılması için kesinlikle yeterli bir süredir. Bu süreyi uzatmanın ardında bir art niyetin yattığına inanmaktayız. DP-CTP Koalisyon Hükümeti bu değişiklikten politik kazanç sağlamayı amaçlamaktadır. Unutulmasın ki bu ülkede sürekli seçim yapılmaktadır. Biraz önce 76'dan bugüne kadar yapılan seçimleri saydım. Haziran ayı başında, yani 4 ay sonra yerel seçimler yapılacaktır. 1 yıl sonra da Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacaktır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden 3 yıl sonra tekrar yerel seçimler ve eğer erken seçim sözkonusu olmazsa 1998 yerel seçimlerin hemen ardından 5-6 ay sonra tekrar genel seçimler yapılacaktır.

Bu da bize şunu gösteriyor değerli milletvekilleri; bu ülkede sürekli seçim yasakları ihlâl araştırmaları yapılacaktır bu Yasa değişikliğiyle. Bu anlama gelmektedir. Sürekli olarak seçim yasaklarını ihlâl araştırmaları yapılacaktır. Dolayısıyla siyasiler sürekli olarak töhmet altında bulundurulacaktır. Bu da seçilmiş politikacıların kendi kendilerine yapabilecekleri kanımca en büyük haksızlıktır. Başsavcılık sözkonusu araştırmayı yapmak için ek personel talebinde bulunabilir. Bu Savcılığın hakkıdır ve böyle bir talep varsa, bu talebi mutlaka karşılanmalıdır. Ancak süre uzatarak, sistemi yozlaştırmak ve politikacıları küçük düşürücü taleplerde bulunmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu Meclis kendi imajını dışa nasıl aksettirirse kamuoyundan o ölçüde not alacaktır. Kötü bir imaj yansıtırsa, doğal olarak alacağı not da kötü olacaktır. Bu yapılmak istenen yasa değişikliği ile politikacılar hep kötüdür, kötü icraattan başka bir şey yaptıkları yoktur imajı, mesajı verilmektedir. Her gelen hükümet giden hükümet üyelerine hep kötülük yaptınız damgasını vursa neticede ülkemiz arzu edilmeyen sonuçlara götürülecektir. Bütün bunlardan kamuoyunun çıkaracağı sonuç, bütün politikacılar kötüdür, istismarcıdır, suistimalcidir, menfaatçidir vesaire vesaire. Bütün kötü sıfatlar politikacıların olacaktır. Eğer suistimali, istismarı, menfaati, olan kişiler varsa onlar araştırılsın. Zaten buna engel yoktur. Bu konuda biz size her çeşit desteği vermeye hazırız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar kendi çoğunluğu ile istediği yasayı yapabilir. Ancak yapılan yasalar muhalefeti veya diğer partileri taciz etmeye, susturmaya yönelik yasalarsa, bu yasalar demokrasinin bütün kurallarını çiğniyor demektir. Demokrasi bir uzlaşma ve hoşgörü şeklidir.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Neler duyuyoruz?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Bu değişiklikle yapılmak istenen, partileri birbirine düşman yapmak, bir baskı, bir terör havası yaratmak, bu ülke insanını huzursuz etmektir. Polisin kapı kapı dolaşarak vatandaşlara, Ulusal Birlik Partisine oy vermek için sizin bu işiniz yapıldı mı; veya size şu iş teklif edildi mi veya şu size vaadedildi mi gibi sorularla taciz edilmesi fevkalade yanlıştır...

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden)- Öyle bir şey yaparsanız...

KENAN ATAKOL (Devamla) - Korkacak bir şeyimiz yok efendim da bunu vatandaşa taciz etmeniz yanlıştır.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - Vatandaşı taciz eden yok.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Cümlemi bitirmeden kestirdin bana cümlemi, fevkalade yanlıştır...

BAŞKAN - Konuşmacıya müdahale etmeyin lütfen.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Ve sakıncalı bir davranıştır. Yanlış ve sakıncalı bir davranıştır.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Hani, davranış yok ortada? Neyi eleştiriyorsunuz anlayamadım?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hükümetler... E, niyetiniz o, Sayın Özgür. Yasayı değiştirdiniz, niyetiniz o. Tacize devam etmek, vatandaşı huzursuz etmek. Niyetiniz o. Başka niyetiniz mi var?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Ansızın demokrat oldunuz, demokratlaştınız ansızın.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S.SOYER
(Yerinden) - O, 1200 kişi bir gecede alınanlar ne oldu,
Cumartesi günü?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hükümetler, siz geçmişle ahkâm
kesin de bir yere varacağınızı sanırsınız.

BAŞKAN - Lütfen.

SAĞLIK BAKANI ERGİN İLKTAÇ (Yerinden) - Bizim için
üzülmeyin efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne oldu,
10'uncu Yıl Maaşı da rüşvet değil mi?

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - 10'uncu Yıl İkramiye-
si nedir ya?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Rüşvet değil
mi 10'uncu Yıl İkramiyesi?

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir buçuk milyon
liraya vatandaştan oy istediniz.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, karşılıklı konuşmayı-
nız lütfen.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Resmen de açıkladınız.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - On üçüncü Maaşı
10 Aralık'ta ödeme neydi ya?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 10'uncu Yıl
İkramiyesi, rüşvet değil mi o?

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - İş vermekle devletimiz kefilidir.

BAŞKAN - Sayın Atakol, devam ediniz efendim.

KENAN ATAKOL (Devamla) - E, sussunlar devam edelim efendim.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - Aklınız seçim dönemi geldiği başınıza.

BAŞKAN - Sayın Denktaş, lütfen.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Konuşmacıya müdahale etmeyin.

KENAN ATAKOL (Devamla) - İsteyen çıkar buraya görüşünü söyler efendim.

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) (Devamla) - Arkadaşlar dayanmadı orada...

BAŞKAN - Devam edin efendim.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Dinleyelim efendim.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - A Özker, sen başladın da dinleyelim dersin.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hükümetler elbette vatandaşların işlerini yasalar çerçevesinde yürütecektir, yapacaktır. Bu hükümetlerin asli görevidir. Hükümetler elbette vatandaşların iş taleplerine yanıt vermek için gerekeni yapacaklardır.

Ama hükümetlerin bakanları veya iktidarın milletvekilleri kapı kapı dolaşarak size iş veriyorum, gelin yarın işe başlayın diye bir tutum içerisine de girmez, girmemiştir. Nasıl bir araştırmadır ki bu araştırma 3 ay içerisinde tamamlanıyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz görmüyor olabilirsiniz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Tamamlanamıyor. Eğer bu ülkenin 105.000 seçmenin tümüne gidip ifadeleri alınacaksa, o zaman haklısınız. 3 aydan yeterli değildir.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Plâka numarası da verelim.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Burda birşey hasır altı edilmek istenmektedir. Araştırmayı yapanlar veya yaptırılanlar bir tek partiyi hedef almışlardır, Ulusal Birlik Partisini. Oysa araştırma seçime katılan tüm partiler için geçerlidir. Tüm partileri için geçerlidir. Bir tek Ulusal Birlik Partisi için mi geçerli bu araştırma? Eğer seçim yasaklarını ihlâl varsa, bütün partiler için geçerlidir bu. Bir tek parti için geçerli olamaz bu ihlâl.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Yasa UBP soruşturması için mi getirildi?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Evet kamu görevlilerini Ulusal Birlik Partisine oy vermemeleri için nasıl tehdit edildiğini bu ülkede sağır Sultan bile duymuştur.

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) Buna gülünür.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Savcılığa ikaz ediyoruz. Araştırma sadece geçmiş iktidara yönelik olamaz. Seçime giren tüm partilere yönelik olma ve 105.000 seçmenin de ifadelerini almak gerekmektedir. Aksine bir tutum tek yönlü bir araştırma olacaktır.

Hukuk kuralları ve demokrasi çiğnenmiş olacaktır. Biz bu gerekçeler ışığında bu Yasa değişikliğine ret oyu vereceğiz. Saygılar sunarım.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Hukuk Dairesine güvenmiyor musunuz Sayın Atakol?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atakol.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa) (Yerinden) - Ben güvenmiyorum demedim. Araştırma için öneri yapıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mustafa Akıncı, buyurun efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) -

BAŞKAN - Sayın Hasipoğlu karşılıklı konuşmayın lütfen.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ben değilim. Dön de arkaya söyle.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cıklā Yasasından sonra bir başka yasayla nihayet karşı karşıya bulunuyoruz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Aceleyle gerek yok, yavaş yavaş.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Yavaş yavaş herhalde daha da önemli konular ve yasalar gündemimize gelecektir. Onları da görüşme fırsatı bulacağız. Bugün önümüzde bulunan yasa, komisyon aşamasında da yaptığım değerlendirmeler ışığında ve

oradaki görüşlerimde de ifade ettiğim gibi Genel Kurul aşamasına gelindiğinde üzerinde biraz daha durulması gereken bir yasadır. O nedenle söz almış bulunuyorum. Şimdi eski Hükümet mensubu olan Ulusal Birlik Partisi ile yani 1993 Aralık sonundan itibaren ortaya çıkan, ilk defa ortaya çıkan bir muhalefet partisi ile yıllar önce son dönemlere kadar birlikte olan arkadaşların yapmakta olduğu tartışmaları da ilgi ile izlemekteyiz Bu Meclis salonunda. Yani bir iktidar parçalanmasından sonra ortaya çıkan tablo gerçekten ülkemiz için çok, çok ilginç tartışmalara da sahne olmaktadır.

Şimdi üzerinde durulması gereken soru şu; ilk defa bir soruşturma mekanizması getiriliyor. 93'te bir seçim yapıldı, erken bir seçim yapıldı 93 Aralığında. Seçim suçları sözkonusudur ve Meclis Komitesine gelip bilgi veren

Sayın Başsavcı yardımcısının sözlerine kulak verecek olursak, çok çok suçlar da vardır. Şimdi TKP olarak biz baktığımız zaman, suç yoktur diyecek durumda değiliz. Çünkü somut görebildiğimiz, yaşayabildiğimiz olgulardır bunlar. 93'te bu seçime katılan bir parti olarak gördük bunları. Bir gecede dağıtılan, verilen işleri de gördük. Daha sonra geri çekilse bile, onun dışında dağıtılan arsalari da duyduk, gördük, "T" izinleri verildi etti. Bütün bunlar hep gündemde.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - İkramiyeler Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ha, birtakım ikramiyeler seçim rüşveti olarak, elbette onlar da yapıldı. Bu da DP tarafından yapıldı. İşte dendi ki, bize oy verin, size ikramiye vereceğiz. Geçenlerde bir yurttaş telefon etti bana, çok ilginçtir. Tabii bu ikramiyelerle ilgili, anımsattınız. Onun için söyleyim. Yahu dedi, ağacın üstünde arap hikâyesini bilirsiniz. Seçimden evvel bu maaştı...

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden) - Yoo...

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ondan sonra aşağıya yavaş yavaş indi, sonra, ha herkes bunu maaş olarak algıladıydı, ondan sonra iş beş Milyona indi, Üç Milyona indi, ondan sonra birbuçuk Milyona. Geçen gün Sayın Cumhurbaşkanının da beyanından sonra, acaba mafiş kurbana mı geldik?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğrusu odur.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Vatandaş bunu söyledi. Dedi, bir fırsatını bulursan bunu bir dile getir. Ben de bu fırsatı yakaladım, şimdi dile getiriyorum. Yani iş, mafiş kurbanı kadar geldi dayandı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yapılması gereken odur.

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Ancak olay o değil. Şimdi önemli olan şudur arkadaşlar. Ülkemizde arsa karşılığı oy talebi, "T" izni karşılığı oy talebi, ya da ikramiye karşılığı oy talebi, yahutta bir gecede alın bakalım bu kadar iş verelim, ona göre oy talebi mekanizmasını kaldıracak mıyız, kaldırmayacak mıyız? Bu ülkede fikre oy verilmesini, programa oy verilmesini, görüşlere oy verilmesini savunacak mıyız, savunmayacak mıyız? Temel meselemiz budur. Bu ülkede işi tabanca gibi vatandaşın beynine dayayıp, ekmeğini tabanca yapıp beynine dayayıp ver oyunu, vermezsen sana bu ülkede hayat hakkı yok anlayışını bertaraf edecek miyiz, etmeyecek miyiz? Kimden gelirse gelsin ama bu. Yani bu anlayış yalnız Ulusal Birlik Partisinden geldi de demek pek gerçekçi olmaz. Bunu beraber yaptınız, 1990'da hep beraber. Ondan sonra ayrıldınız. Bu seçimlerde Cumhurbaşkanlığı makamı da girdi bu olayların içerisine. Bunu da inkâr edemeyiz. Cumhurbaşkanlığı makamı da bir karargâh gibi, bir seçim karargâhı gibi çalıştı bu seçimlerde. Bunu elinizi vicdanınıza koyduğunuzda kabul edeceksiniz. Belki seslendiremezsiniz, ama bu bir gerçek, bu bir vaka.

Şimdi önemli olan, ortada Hukuk Dairesinin beyan ettiği bir suç var. Diyor ki, ben yetiştiremiyorum, bu suçları araştırmak istiyorum, yetiştiremiyorum. Şimdi önemli olan nokta bu.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Nedir yani suç?...

MUSTAFA AKINCI (Devamla) - Komisyonda bize izah edildi ve dendi ki, araştırmamız gereken çok şey var. Hatta sordum ben, hangi madde daha ziyade? Ve dediler ki, 188. Tabii onun dışında da maddeler var. Bir tanesini örneğin biz saptadık ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirdik bu seçim arifesinde. O da seçmen kütüklerine yazılma hakkı olmayan insanları da kütüklere girdi, seçmen kaydedildiği konusunda hatırlayacaksınız, Hükümet Programı eleştirisini yaparken de burda ifade etmiştim. Sadece benim saptadığım isimler vardır. Benim dışımda saptayanlar, bunlar da seçim suçu oluşturur. Çünkü eğer bunların sayısı üç, beş ise, tabii yanlıştır, ama etkilemiş olmayabilir seçim sonuçlarını diye düşünsek de, bunların sayısı bakalım kaçtır?

Şimdi, sadece 188 değil, diğer maddelerin de araştırılması. Bu 108,000 seçmenin, 105 dedi, ama sanıyorum 108,000'dir, seçmen sayısı 108,000 kusurdur. Bu seçmenlerin şeffaflaşması diye birşey söyledim ben geçmişte. Bunların da yapılması lazım. Hakkı olmadan seçmen kaydedilenlerin de ortaya çıkarılması lazım. Ve sırf oy uğruna arsadır, "T" iznidir, iş gibi durumlar da araştırılması lazım ve aydınlığa kavuşturulması lazım.

Biz buna prensipte evet diyoruz. Burda bir ayrılığımız, gayrılığımız yok. Ancak Komisyonda yaptığım öneriyi burada da tekrar dile getirmek istiyorum. Şu anda sayın arkadaşlar; şu anda daha iki ay tamamlanmış durumdadır. 12 Aralıktan günümüze kadar geçen süre iki aydır, bir ayı daha vardır Başsavcılığın. Şimdi Hükümetten üç yıl talep edildiğini düşündüğümüz zaman burada bir gariplik var. Yani talep üç yıl oldu, bu bize ifade edildi Komisyonda. E demek ki artık yani ben işte bu işi askıya alayım, zaman içerisinde yavaş yavaş bu araştırmaları, soruşturmaları yaparım gibi bir anlayış karşı tarafta, Hukuk Dairesinde. Bu yanlış, sakat bir anlayış. Hükümet bunu benimsememiş, demek ki hayır bir yıl olsun. Komisyona geldiğinde biz de dedik ki daha üç ay bile dolmadı, ama madem ki tamamlanma sıkıntısını görüyor Savcılık, hade bir üç ay daha verelim, buna biz de olurumuzu verelim, çünkü prensip olarak buna karşı değiliz. Hiçbir seçim suçunun soruşturulmadan geçiştirilmesi taraftarı değiliz. Böyle bir konuda seçim suçlarının araştırılmasına karşı bir tavır içerisinde girmeyi içimize sindiremeyiz, böyle bir anlayışımız yoktur. Araştırılsın, soruşturulsun ama geliniz bu işi de makul sürelerle halledelim. O nedenledir ki Komisyonda altı ay diye bir önerimiz oldu. Fakat bu Komisyon çoğunluğu tarafından benimsenmedi. Ben bu öneriyi şimdi yazılı olarak sunuyorum Sayın Başkana, usulüne uygun bir şekilde sunuyorum. İlgili madde geldiğinde değişiklik önerisi olarak oylansın ve eğer Meclis çoğunluğu uygun görürse bu makul süre üzerine bir anlaşma bu Meclisten çıksın. Çünkü ilâ nihaye bu konuları uzatmanın kimseye bir yararı olmadığı inancındayım ve uzun sürelerle bu işlerin asgariye bırakılmasının kimseye yararı olmadığı görüşündeyim. Yani bu önerinin anlamı aslında şudur: Üç aylık bir süre var, bu süre içerisinde bu işi araştıralım, bir an önce bitirelim. Kimse suçlu onu çıkaralım cezalandıralım. Bir de başkası yapmasın. Ama madem ki bu kadar bir şeyle geliniyor ve deniyor ki, hayır, mümkün değil, yetişmez, hade yasada öngörülenin iki katına çıkaralım. Bir üç ay daha verelim.

Dolayısıyla Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; prensip olarak evet diyoruz. Bu konuda olumlu bir tavır içerisindeyiz. Bu suçların araştırılmaksızın geçiştirilmesine göz yumamayız biz de. Olurumuz vardır,

evetimiz vardır, ancak böyle bir değişikliğe gidilmesinde yarar görürüz. Bu düşüncelerle hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Akıncı.
Söz sırası Sayın Hüseyin Celal'dadır. Buyurun efendim.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kısa filan ama epey de tartışmaya sebep oluyor getirdiğimiz yasalar, yasa önerileri. Daha uzunları da gelecek muhakkak, daha uzun da tartışacağız.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Cıkla Yasası da kısaydı.

HÜSEYİN CELAL (Devamla)- O bile tartışıldı Sayın Olgun Paşalar. Tartışmak iyi. Meclis zaten tartışılsın diye var. Çok seslilik iyi, değişik görüşler gerçekten sunulmuş olmaları bile olumlu.

Huzurunuzdaki Yasa ile ilgili olarak, Yasa Önerisi veya Tasarısı, pardon, ile ilgili olarak bizim yasalarımızda böyle mirür-ü zaman sürelerinin pek olmadığını söyleyerek söze girmek istiyorum. Genel Ceza Yasalarımızda mirür-ü zaman yoktur. Bir suç işlenir, 20 sene sonra ortaya çıkar, o şahıs yargılanabilir. Aradan bu kadar zaman geçti, mürür-ü zaman o bakımdan işledi ve beni mahkemeye götüremezsiniz denemez. Bu bizim hukuk sistemimizin genel prensibidir.

Ancak yasa koyucu Seçim ve Halkoylaması Yasası sözkonusu olduğunda, seçim döneminde işlenen ve Yasada sayılmış olan suçlarla ilgili olarak yapılacak soruşturmanın ve açılacak davaların üç ay içinde tamamlanmasını öngörmüştür. Bu üç aylık süre ile ilgili olarak geçmiş dönemlerde, geçmiş seçimlerde hiçbir dava açılmadığını hemen hemen görüyoruz. CTP'liler afiş yapıştırırlardı diye Başsavcı peşlerine düşerdi. Sadece o ilgili maddeleri uygulanırdı. Başkalarını pek görmezdi.

Şimdi, bu üç aylık dönemde araştırma yapmak istediğim çok sayıda olay vardır demektir ve bu sürenin uzatılmasını istemektedir. Meclis olarak burda bu Yasa Tasarısını oylarken, aslında bir gerçek Başsavcının, Hukuk Dairesinin bu isteğine cevap verecek miyiz, vermeyecek miyiz meselesidir, mesele.

Sayın Akıncı, aslında gayet güzel belirttiler. Konu politikacı olarak bizlerin ve özellikle iktidarda olanlarımızın seçimlerde buldukları mevkileri istismar etmemeleri ile ilgili bir konudur, seçimlerin eşit koşullarda geçmesi ile ilgili bir konudur. Yani bir akşam seçimden bir gece önce, bir gün önce eğer 1200 kişi işe alınır ve işe alınma yazıları teksir edilerek Örgüt Başkanlarına dağıtılırsa ve bu Örgüt Başkanları da gece yarısından sonra insanların kapılarını çalıp, işe alınıyorsunuz Pazartesi gelin başlayınız biçiminde uygulamalar yapılırsa, bu seçimden sonra Başsavcı gelip bu üç aylık süre bana yetmez dediğinde, sürenin uzatılmasını istemeyenler de düşünmek zorunda kalırlar. Bunu ortadan kaldırabilir miyiz? Seçimlerin bu gibi olaylardan arı bir ortamda geçmesini ve bu tür seçim uygulamalarını,

ki elimizi vicdanımıza koyalım, her dönemde olmuştur. İnsanlara sürekli olarak bir şey vadedmiştir, karşılığında istekleri istenmiştir. Ama bugüne kadar işin peşine düşülmemiştir. Düşülmedi diye, her seçimde başka biraz daha olağan bir uygulama haline geldi.

Milletvekilleri olarak, politikacılar olarak, öncelikle bunu değiştirmenin yolunu bulmalıyız. Bunun için de en iyi yol herhalde bir oto-kontroldur. Bu oto-kontrol mekanizmasını kurabilirsek, Meclisin üzerine bir gölge düşmesini bu şekilde engellemiş oluruz. Süreyi uzatmadık, üç aylık süreyi bıraktık. Meclis yine bir gölge altında kalacaktır. Araştırma yapmak isteyen yapsın araştırmasını. Ama bu araştırmayı da süratli bir biçimde yapsın, ve bunu isteyeceğiz Verilen süre içinde bitirsin. Ve bu ülkede ikide bir Meclise gelerek, benzeri süre uzatma istemleri de olmasın. Üç aylık süre konulurken zamanında, elbette ki seçimden sonra, seçimle ilgili tartışmaların

ve seçilenlerin üzerinde herhangi bir başka tartışma yapılması istenmiştir. Bitmiş olmasını istemiştir. Seçim ve Halk-oylaması Yasasının zaten mantığı budur. Dikkat ettiğimizde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar bile üç gün ile, beş gün ile sınırlıdır. Nedir yasa koyucunun mantığı? Bir an önce bitsin ve bu organ çalışmaya başlasın huzur içinde istenmiştir. Bunu herkesin bilmesinde muhakkak yarar vardır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir hususu daha belirteceğim. Biraz genel olarak devlet dairelerinde, kamu yönetimindeki gayri ciddiliğin de bir sonucudur bu olay. Herkes görevini verilen süre içinde, süre verilmemişse makul bir zaman içinde yapmak gibi bir hedefi koymuyor. Başsavcılık gibi bir makamın tabii yasalarla da ilişkisi vardır, gider süreyi uzatırım biçiminde bir yaklaşımı da kabul etmek mümkün değildir. Politikaya bir saygınlık getirmek gerekiyor. Bu düşüncelerle biz bu Tasarıya olumlu oy verdik, ancak bu süre içinde görevlerini herkes yaparak, herkes görevini yaparak sonuçlandırılınsın ve bir daha başka bir uzatma için Meclis önüne gelinmesin istiyoruz.

Tasarıya bu nedenlerle olumlu oy vereceğiz. Ancak belirttiğimiz hususların ilgili makamlar tarafından dikkate alınmasında da yarar görüyoruz. Bu çerçevede biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak araştırma önergesine de 90 seçimleriyle ilgili olarak evet oyu verdik. Herkesin geçmiş seçimleri bir değerlendirmesinde yarar vardır. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Curcioğlu. Söz sırası Sayın Mustafa Adaoğlu'nda. Buyurun Sayın Adaoğlu. Sayın Adaoğlu buyurun efendim. Söz sırası sizde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)- Şimdi Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; şu birkaç doğruları söyleyelim, ondan sonra bir ara isteyeceğiz.

Saygıdeğer arkadaşlar; bu bir siyasi kin davası değildir.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Başkan; uzayacaksa yemekten sonra devam edilsin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Bu bir intikam konusu değildir. Bu bir garez değildir. Çünkü politikada öfkeler, kinler, nefretler geçerli olan hususlar değildir, ilkeler değildir. Kaldı ki bu konu zaten CTP-DP Koalisyonundan önce ele alınmış bir konudur. Yani ortada Hükümet formülasyonunun ne şekilde olabileceği, iki partinin bir koalisyon hükümeti oluşturup oluşturulmadığı konusunda değerlendirmeler olmadan Seçim ve Halkoylaması Yasasının ilgili maddesi gerek Sayıştayca, gerekse Başsavcılıkça ele alınmıştır. Bu da kanıtımızdır, yani kanıdır. Olası ki bir başka parti ile bir başka parti yahut üçlü bir parti bu konuda bir koalisyon hükümeti kurulabilirdi. İşte en büyük, yani konu bir siyasi kan davası değildir, bir siyasi garez konusu değildir.

Çünkü bu konuya yaklaşım Hükümet oluşumundan önce, hemen seçimin ertesinde basını gözden geçirirsek, gerek Sayıştay, gerek Başsavcılık Hükümet oluşmadan, Hükümet Protokolu gerçekleşmeden, Hükümetin Mecliste güvenoyu alınmadan önceki Seçim ve Halkoylaması Yasasının ilgili kuruma ve kuruluşa vermiş olduğu bir yetkinin hareket ettiği noktadır.

Ben daha öteye geçmeyeceğim, öğleden sonra yine tartışacağız. Bu aşamada uygun görürseniz, bu Yasa üzerinde...

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Biz süreyi tartışıyoruz Adaoğlu. İcraatı tartışmıyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Tekrar gözden geçirmek üzere biz ara istiyoruz.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Süreyi düşün. Konuları ille saptıracaksınız. Konuları saptırmayın. Burda süreyi tartışıyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bir ara önerimiz vardır. Bu önerinin yüce Meclisin saygıdeğer Başkanınca değerlendirilmesini istiyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Evet, bir ara istiyoruz efendim. Gerekçemiz; tekrar ilgili Yasanın zaman süresinin değerlendirilmesidir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; konu yeniden görüşülmek üzere, bir ara istemi vardır. Oturuma saat 15.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanış Saati: 14.00

- ÜÇÜNCÜ OTURUM -
(Açılış saati: 15.20)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; üçüncü oturumu açıyorum.
Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; nisap mevcuttur.
Tasarının geneli üzerindeki görüşmelere devam ediyoruz.

Başka söz isteyen var mı?.. Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi Tasarının madde madde görüşülmesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Madde madde okuyun lütfen.

KÂTİP -

SEÇİM VE HALKOYLAMASI (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim
5/1976
29/1977
1/1980
4/1980
12/1981
17/1985
19/1985
15/1986
16/1986
60/1988
17/1990
33/1990
52/1991
78/1991
46/1993
58/1993
59/1993

1. Bu Yasa, Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - Birinci madde üzerinde söz isteyen? Yok.
Birinci madeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...
Etmeyenler ?... Çekimser? Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.
Devam ediniz lütfen.

KATİP -

Esas 2. Esas yasa 216'ncı maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki
Yasanın yeni 216'ncı madde konmak suretiyle değiştirilir:
216'nci
Maddesinin "Dava 216. Bu Yasada belirtilen suçlardan dolayı
Değiştiril- Süresi kamu davası, Seçim ve Halkoylamasının
mesi bittiği tarihten başlayarak dokuz ay içinde
açılmadığı takdirde kovuşturma yapılamaz."

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Değişiklik
Önergesi var Sayın Başkan. Onun oylanması lazım öncelikle.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri madde ile ilgili bir
(Değişiklik) Önergesi verilmiştir. Bu Önergeyi okutuyorum.

KATİP -

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa

Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasa Tasarısının 2'nci
maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini öneririz.

Esas 2. Esas Yasa 216'ncı maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki
Yasanın yeni 216'ncı madde konmak suretiyle değiştirilir:
216'nci
Maddesinin "Dava 216. Bu Yasada belirtilen suçlardan dolayı kamu davası,
Değiştiril- Süresi Seçim ve Halkoylamasının bittiği tarihten başlayarak
mesi altı ay içinde açılmadığı takdirde kovuşturma yapılamaz."

TKP Grubu Adına
Mustafa Akıncı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; (Değişiklik) önergesi hakkında başka söz isteyen var mı? Yoktur. Önergenin dikkate alınıp alınmamasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Önergenin dikkate alınması oyçokluğu ile reddedilmiştir. Madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Akıncı.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yasanın tümü üzerinde yaptığım konuşmada bunun prensibine karşı olmadığımızı ve sadece süre bakımından bu bir görüşümüz, bir önergemiz olduğunu ifade etmiştim. Bu önergemizi de Yüce Meclise sunmuş ve bunun neticesini de biraz önce almış bulunuyoruz. Verilen ara sırasında parti grubumuz konuyu yeniden değerlendirme fırsatını bulmuştur, bu arada onu da ifade etmek istiyorum. Ve biz bunun prensibine karşı olmadığımız cihetle sadece süre bakımından bir öneri yapmış olduğumuz ve bunun da Yüce Meclisin iradesi ile geçmemiş olması üzerine süreyi bir prensip yapmak sureti ile Yasanın tümüne ret oyu vermek gibi bir düşüncemiz yoktur. Bunu ifade etmek için söz aldım. O nedenle altı ay daha uygun olmakla beraber bu reddedilmiş olsa da seçim suçlarının araştırılmasından yoksun bırakılmamasına olan inancımız dolayısıyla Yasaya oy vereceğiz. Teşekkür ederim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sabahki tezine de ters düşmedin bu düzeltme ile.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Öyledir. Değerlendirmemizi yapacağız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 2'nci madde üzerinde söz isteyen var mı?... Söz isteyen olmadığına göre 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Devam ediniz lütfen.

KÂTİP -

Yürürlüğe
Giriş

3. Bu Yasa Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 3'üncü madde üzerinde söz isteyen var mı?... Yok. 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Tasarının madde madde görüşülmesi tamamlanmış, ikinci görüşmesi sona ermiştir. Tasarının üçüncü görüşmesi kısa isim okunmak ve bütünü oylanmak suretiyle yapılacaktır. Kısa ismi okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

SEÇİM VE HALKOYLAMASI (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa isim
5/1976
29/1977
1/1980
4/1980
12/1981
17/1985
19/1985
15/1986
16/1986
60/1988
17/1990
33/1990
52/1991
78/1991
46/1993
58/1993
59/1993

1. Bu Yasa, Seçim ve Halkoylaması (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan 1976 Seçim ve Halkoylaması Yasası ile birlikte okunur.